

Lümända Valla TEATAJA

NR 18 SUVI

Juuni 2004

Mis saab meie veest?

Kas oleme hääletanud Euroopa Liidu poolt või vastu, ei tähenda enam midagi. Täna seisuga oleme seal ja peame hakkama nüüd elama Euroopa Ühenduse kehtestatud juhtnööride järgi. Teiste hulgas puudutab see ka meie vett ja selle kasutamist ning majandamist.

EL veepoliitikal põhinev Eesti muudetud Veeseadus näeb ette, et veealast tegevust tuleb nüüdsest korraldama hakata mitte maakonna ja valla tasandil nagu senini, vaid loodusliku maa-ala piiridest lähtuvalt. Selleks alaks on võetud vesikond. Tuginedes sellele põhimõttele, jagas Vabariigi Valitsus Eestimaa territooriumi 3 vesikonnaks ning need omakorda veel 8 alamvesikonnaks. Meie Saare maakond koos Hiiumaaga moodustavad selle jaotuse järgi Lääne-Eesti vesikonna **Läänesaarte alamvesikonna**.

Uus veepoliitika näeb ette kõigis vesikondades vee edaspidiseks heaperemehelikuks kasutamiseks **veemajanduskava** koostamist.

Tegelikult saab see olema üks olulise tähtsusega dokument. Sisu poolest on see erinevate tegevuste kava, mille peaesmärk on kaitsta meile pärandatud looduslikku vett ja tagada hea kvaliteediga vee olemasolu meile kõigile piisavas koguses. Vesi ei ole tavaline kaup, vaid erilise tähtsusega ressurss, ilma milleta ei oleks siin maamunal kellelgi elu. Seepärast peab meist igaüks kaasa aitama veekogude säilitamisele ja kui vaja, siis ka nende parandamisele ning loomulikult vee mõistlikule kasutamisele.

Mahakopeeritavaid ühesuguse sisuga kavasid ei saa kõigi vesikondade kohta koostada, sest piirkonniti on erinevad tingimused ja vajadused, mis nõuavad vastavalt ka erinevaid lahendusi. Siin tulebki silmas pidada seda, et Läänesaarte alamvesikonnal on eelkõige saarelisusest ja tükeldatusest tingitult oma eripära, võrreldes teiste Mandri-Eesti üksteisega seotud olevate alamvesikondadega.

Meie Läänesaarte veemajanduskava on vajalik mitmesuguste planeeringute koostamiseks ja kõikvõimalike arendusprojektide väljatöötamiseks ja teostamiseks. Neist olulisemaks tuleb pidada projekte, kus on võimalik kasutada EL struktuurifondide rahalisi vahendeid.

Esimese sammuna tuleb saada täpne ülevaade **olemasolevatest veeressurssidest**, nende suurusest ja olukorrast. Mis meid ümbritseb, missugune on nende kvaliteet? See tähendab täpsustatud lähte-andmete kogumist veemajanduse tänase olukorra kohta.

Edasi tuleb analüüsida ja hinnata nende hetkeolukorda lähtuvalt kehtestatud standarditest. Selle tulemusena selguvad, mis seisundis on veekogud ja millised on meie olulised probleemid, puudused ja nõrgad küljed, samuti meie tugevused ja eelised.

Koostöös valla kohalike elanikega tuleb kindlaks määrata, mis on meie veemajandusega seotud mured ja mida me edaspidi konkreetselt tahame saavutada.

Sellepärast kutsun kõiki inimesi üles oma koduvallas andma teada, mis on silma hakanud vett puudutavates küsimustes. Olgu see siis loodusliku ojakese, tiigi või allika kohta. Samuti põhjavee ja rannikeveekogude probleemide kohta. Iga mõtte ja tähelepanu juhtimine toob kasu, sealhulgas eriti aga põliste vanemate elanike märkused ja tarkused. Tehke julgesti ettepanekuid selle kohta, kuidas jätkata ja parandada veemajanduslikku olukorda.

Selleks võib helistada või kirjutada oma vallavalitsuse keskkonnaspetsialistile **Lea Isupile**, tel. 45 76 471, lea.lymanda@saare.info või ka Saaremaa Keskkonnateenistusele aadressil **Kuressaare Kadaka 1**, tel. 45 33 449, arno.ilves@saare.envir.ee

Arno Ilves
VMK koostamise koordinaator

Mõisaküla rahvas korrastas Punabe kivikirstkalmeid

Kindlasti on mõni tähelepanelikum liikleja Kihelkonna poole minnes märganud, et juba kuu aega on Punabe kivikirstkalmete juures puhtaks raiutud ja korrastatud ka nn vasakpoolsed kalmed.

Asi saigi alguse sellest, et Mõisaküla rahvas otsustas juba ühise jõulupeo ajal, et selline kultuuriajalooline vaatamisväärsus nagu seda on kivikalmed, ei tohiks mitte olla võssa kasvanud ja puude taha peidetud, vaid need tuleks puhastada ja ka teistele huvilistele ligipääsetavaks teha. Ja nii tulimegi 1. mail kokku, et ühiste talgute korras see asi ära teha. Loomulikult oli meil nõusolek ka maa

omanikult Reinu koha perelt ja nii võiski töö alata. Mehed puhastasid saagide ja võsalõikuriga, naised tassisid oksad ja risu auto peale. Pärast, kui võsa ja suurem sodi olid raiutud-ära viidud, siis puhastasime ka kivid samblast ja riisusime platsi üle. Paar tundi pingsat tööd ja tulemus oli vägagi nauditav. Peale jõupingutusi söödi ka ühiselt talgusuppi ja mõtiskleti järgmiste ühiste tööde üle, mis veel vaja kambaga ära teha.

Hiljem tuli välja ka tõsiasi, et nii mõnedki inimesed ei ole üldse teadnudki, et ka sealpool teed on kivikalmed, sest võsa seest ei ole juba ammu enam midagi välja paistnud.

Plaanis on veel Punabe kivikirstkalmete juurde paigaldada ka infotahvel, kust saaks lugeda huvitavat teavet kalmete kohta.

Kes ei ole jõudnud veel Punabe kalmeid vaatama minna, siis tehke seda kindlasti, sest koduvalla kultuuriväärtustega tutvumine ei jookse ju mööda külge maha!!!

Informatsioon valijatele

- Euroopa Parlamendi valimisteks on Lümanda vallas moodustatud üks valimisjaoskond asukohaga **Lümanda Keskusehoone volikogusaal, tel 45 76 342, 45 76 471 ja 45 76 472**

- Eelhääletada saab **7., 8. ja 9. juunil** 2004. a. kella **12.00 – 20.00**

- Valimiste päeval, **13. juunil** 2004. a. saab hääletada kella **09.00 – 20.00**

- Valimiste päeval eritranspordikavandatud ei ole. Kasutada saab liinitransporti.

- Kui valija tervisliku seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa valimisjaoskonda hääletamata tulla, võib taotleda **kodus hääletamist**. Sellest teatada jaoskonna-komisjonile (tel 45 76 342, 45 76 471 või 45 76 472) hiljemalt 13. juuniks kell 16.00. Kodus hääletamine toimub 13. juunil.

- Valimiste läbiviimiseks moodustatakse vallavolikogu otsusega 29. aprillist 2004. a. jaoskonnakomisjon järgmises koosseisus: Külli Kärm (esimees), Ad Kuivjõgi, Aivo Raud, Heilika Reinart, Anni Kaal, Aivo Treirat, Ülle Kuivjõgi ja Peeter Pae (esitatud Rahvaliidu poolt)

Naised saavad oma töö eest Eestis vähemvastu kaitsta ehk teha kaval tööleping.

palka kui mehed. Täpselt sama tööd tehes Tegelikult on noortel naistel ühiskonnas makstakse reeglina naisele vaid 3/4 mehetopeltraske. Eesti peretoetuste süsteem on palgast. Kui küsida tööandjalt, miks sedasi, vilets ja ebaõiglane. Siinkohal oleks paslik siis tüüp-vastus on, et mees peab perekondameenutada nullust vanemapalka.

ilal. See pole hoopiski nii! Vaid üksVähestele annab riik palju, aga enamus saab sajandik Eesti meestest peab oma naise ülal.väga vähe.

Need on uus-rikkad, kes nõ vett ei joo jaSotsiaaldemokraadid rääkisid ema-palgast ja algusi ei käi ning kelle naised peaaegu etnõudsid kõikide sündivate laste kohtlemist elavald ilusalongides. võrdset, kuivõrd lapsed on sündides

Kuidas 1% saab 99% vastu? Isegi kui seeühiskonnale ühtemoodi tähtsad. Meie suhe on 10%:90%, tuleb ikkagi välja, etmõttekaaslased Põhjala riikides on suutnud

õviosa naistest peavad Eestis tegema tööd.naiste õiguste eest seista paremini kui

Tööandja on varmas vastama, et naiste jakusagil mujal maailmas. Naine saab võrdse meeste palk sama töö eest on enam-vähemtöö eest võrdset palka. Sotsiaaldemokraatlik

üks ja seesama. Pilguheit palgalehele võibpere-poliitika on taganud noortel emadel

häidatagi seda, kui aga edasi küsida, kuidaslapsi saada ja edukalt töötada. Mina leian, et

on lisatasudega, siis selgub tõde. Nii näiteksmida enam juurdub Eestis vasakpoolne ehk

ei oska Maire või Ülle kuidagi nõuda eisotsiaaldemokraatlik mõtteviis, mille lipukiri

mobiiltelefoni ostmist ja telefoniarveteon "Õiglase riigi eest!", seda turvalisemalt

kinnimaksmist. Või ametiauto soetamist jatunnevad Eesti naised end selles ühiskonnas.

transpordikulude katmist ettevõtja poolt.See tähendab olukorda, kus naine tunneb

Mees oskab nõuda. Naine käitub ikka nii: end kaitstud tööandja ees, kus naised saavad

ah, mis mina ja kuidas ma hakkam ülemuselvõrdset palka meestega ja kus peretoetuste

sesta või teist küsima, kui ülemus ei märkasüsteem on märgatavalt parem kui täna.

mulle pakkuda, ju ma siis pole seda väärt.Kallid naised! 2000 kilomeetri kaugusel

Muide, töövõtjal on paljude ametite puhulBrüsselis kuus aastat elades ja töötades sai

õigus kord aastas nõuda koolitust tööandjamulle peagi selgeks, et Eesti naine on oma

kulul. Seda hoolimata soost. Minumehele ja ühiskonnale ilus tark partner, kogemuse varal oskavad mehed siingi omakelleta Eesti poleks praegu see, mis ta on.

õiguse eest paremini seista. Alatasas olin ma ajakirjanikuna tunnistajaks

Mis teeb ju omakorda, et Eesti naiseleolukordadele, kus eestlanna ajas Euroopa

omane tagasihoidlikkus pole mitte vooorusLiidus nõ Eesti asja hoopis rõhusamalt, et

nagu meie kasvatus ja vanasõnad toonitavad,mitte öelda lausa paremini, kui tegi seda

vaid 21. sajandil muutumas rängaksMaarjamaa mees. Ja samas ei taha ma

puudeks. Mulle on vastukarva kuulatakuidagigi Eesti naist ja meest teineteisele

õigusid noortest naistest, kes on tööandjavastandada. Vaid koos ja väarikate

silmsilms kui kurjategijad. Ikka olen mõnepartneritena oleme me elujõulised. Olgem

tähtsa mehe suust kuulnud lausejuppi, kunatublid! Marianne Mikko

noorel naisel on "oht" rasestuda, siis tuleb SDE juhatusesse liige

Eesti naisest

Nüüd on siis Eestil soolise võrdõiguslikkuse seadus olemas. Ja see on hea, aga see on alles algus, sest seadust tuleb ellu viia.

ANKEET – KÜSITLUS

Kui suudame ületada kõik tõkked, on tekkinud soov ja mõte luua Lümandasse päeva- ja/või sotsiaalkeskus. Tahaksime, et eelpool nimetatud keskus oleks võimalik Sulle sobival ajal pakkuda mitmesugust tegevust, olenemata Sinu tegevusvõimest. Vastamine on anonüümne ja iga arvamus on meie jaoks oluline. Sinule sobivaim vastusevariant märgi ristikesega, juurde võid lisada omapoolse variandi.

Et minna edasi tekkinud mõttest, on vajalik teada Sinu soov ja vajadus sellise keskuse järele.

Ole aktiivne osalema!

1. Missugused tegevused oleksid Sinule huvipakkuvad, võtaksid osa, teeksid kaasa?

kanga kudumine	☐	klaasimaal	☐
kanga dekoreerimine	☐	tegevused lastele	☐
lapitööd	☐	valla infotunnid	☐
laulmine, tantsimine	☐	arvuti kasutamine	☐
töötute koolitus ja aktiveerimine	☐		

Lisa ise juurde

2. Kas Sinu arvates on keskus, kus tegevused toimuvad?

vajalik	☐	raha raiskamine	☐
võib olemas olla	☐	pole vajalik	☐

Lisa ise juurde

3. Kuidas sa külastaksid keskust

käin jalgsi või jalgrattaga	☐	tulen liinibussiga	☐
võimalik ainult eritranspordiga	☐		

Lisa ise juurde

4. Missugune on sinu jaoks vastuvõetav hind ühes kuus keskuse tegevustes osalemiseks?

Osalemine kr

Lisa ise juurde

5. Kui sageli sa külastaksid keskust?

võimalusel iga päev	☐	kord kuus	☐
kolm korda nädalas	☐	üldse ei käiks	☐
suuremal peol/üritusel	☐		

Lisa ise juurde

6. Viimased anonüümsed andmed Sinu kohta

vanus		puudega isik	☐
sugu		mittetöötav/tööotsija	☐
vanaduspensionär	☐	töövõimetuspensionär	☐

Lisa ise juurde

Palun kasutage vastamiseks avaldatud ankeeti ja postitage täidetud lehed Koimla või Karala kaupluses või Lümanda Vallavalitsuse sotsiaaltöötaja juures asuvasse kasti hiljemalt 01. septembriks k.a.

TÄNAME SIND MÕISTVA SUHTUMISE JA ABI EEST!

Kooli hoolekogu tunnustas tublimaid

31. mail tunnustas Lümanda Põhikooli Hoolekogu kooli tublimaid õpilasi. Koostöös pedagoogidega selgitati välja *aasta üllataja* – õpilane, kelle saavutused või areng mingis valdkonnas olid sel õppeaastal jätnud kõige positiivsema mulje ja *mitmekülgseim õpilane* – kõige mitmekülgsemalt edukas õpilane, arvestades õpiedukust, käitumist, huvitegevust, hoolsust, suhteid kaasõpilastega. Õpilaste endi hulgas läbi viidud küsitluse põhjal selgitati välja *hinnatuim kaasõpilane*. Esmakordselt premeeriti paremaid rahaliste preemiatega.

Tunnustuse pälvimid:

- **Aasta üllataja 2003/04** – Mari Toop
- **Mitmekülgseim õpilane 2003/04** – Katri Hoogand
- **Hinnatuim kaasõpilane 2003/04** – Laura Maimjärvi

Hoolekogu

VALLAVALITSUSE TEENISTUJATE PUHKUSTE AJAKAVA

(ja vastuvõtuajad puhkuse perioodil)

Jaanus Reede – vallavanem	01. 07 – 12. 08. 2004 (vastuvõtt 20. 07 ja 10. 08)
Aksel-Mihkel Penu – asevallavanem	01. 07 – 14. 08. 2004 (vastuvõtt 13. 07 ja 03. 08)
Eevi Kiks – vallasekretär	I osa 01. 07 – 25. 07. 2004 II osa 20. 09 – 08. 10. 2004
Küllli Kärm – pearaamatupidaja	01. 07 – 14. 08. 2004
Juta Maimjärv – maanõunik	I osa 14. 06 – 15. 07. 2004 (vastuvõtt 06. 07) II osa 13. 09 – 27. 09. 2004
Lea Isup – keskkonnaspetsialist	05. 07 – 17. 08. 2004 (vastuvõtt 27. 07)
Anu Kuusk – raamatupidaja	01. 07 – 05. 08. 2004
Anneli Maimjärv – maaspetsialist	01. 07 – 08. 08. 2004
Heilika Reinart – arendusspetsialist	01. 07 – 04. 08. 2004
Ain Rand – päästekorraldaja	avalduse alusel

- ❖ Möödapäasmatute perekonnaseisu toimingute tegemiseks puhkuse ajal helistada vallasekretärile telefonil 45 76 455
- ❖ Vallavanema telefon 522 85 26, asevallavanema telefon 522 85 27

Emadepäeva kontsert Lümada kultuurimajas

**EMA - see on iga elu algus,
kordumatud elukevaded;
emapilgu imeline valgus
hällist hauani meil näitab teed. /OSILA/**

Vabariigis on emadepäeva tähistatud taas juba 16 korda järjest: Lümada kultuurimajaski on seda sündmust tähistatud ühel või teisel kujul juba mitmeid aastaid. Sel aastal toimus 07. mai õhtul emadele pühendatud ühine kontsert lasteaias, kooli ja kultuurimaja taidlejate osalusel.

“Austatud emad ja emade austajad!” pöördus asevallavanem Aksel Penu rohkearvulise publiku poole. “Emad on eluandjad, ema on esimene sõna lapse huulil, ema muretsev hool kannab sind läbi elu, ema on kodusoojuse kinkija – ema on terve elu. Ei ole palju, et kord aastas peetakse emadepäeva ja ühiselt temale enam tähelepanu pöörame”.

Kontserti alustas Liise Leušov lauluga “Ema”. Toredates kostüümides ja lustaka mänguga esinesid algklasside lapsed näidendis “Hunt ja kitsetalled”. Elevust tekitasid oma emotsionaalse ja vahetu lauluga lasteaias mudilased. Laulumäng “Ema kübarad” meelitas publikult välja kõva aplausi. Kontserti jätkas naisrühm “Kabujalake”. Tants esitati koos lastega ja oli iseäranis armas. Kontserdi esimese osa lõpetas mudilaskoor lauludega kevadest ja emadepäevast. Vaheajal sai vaadata laste joonistusi ja kunstiringi loomingut ning külastada kohvikut. Kontserdi teises osas esinesid solistid Jüri Lonks, Kevin Sirgo, Andry-Sten Tõru, Anett Sirgo, Kalev Roost. Teele Viira laulu “Amasing Grace” saatis saksofonil Risto Reinsoo. Laulude vahele sai näha veel tantse “Kabujalakeselt”, moekava (kava seadsid kokku Helen ja Kaidi Kuusk ning Liina Paju). Esinesid Lümada külakoor ja tütarlasteansamblid. Pika ja sisutiheda kontserdi lõpetasid koolilapsed näidendiga “Vaeslaps ja talutütar”.

Kõigile saalist väljunud emadele ja vanaemadele kinkisid noormehed kevadise lilleõie ja soovisid head emadepäeva ootust ja kaunist pidupäeva pühapäevaks.

“Koos on jälle kogu pere, möödus päev nii hea ja ere”.

Urve Vakker

Spordiaasta Lümanda koolis

2003/04. õppeaasta hakkab minevikuks saama ja sporditööst kokkuvõtteid tehes julgen väita, et see oli kooliperlele vägagi edukas ja kordaläinud.

Võistlusspordist

Meie õpilased Teele Viira (võrkpall) ja Anna ning Mihkel Talvi (ratsutamine), Kristo Salumaa, Sander Viira, Sander Laht ja Kaarel Mai (jalgpall) on silmapaistvalt hästi võistelnud maakonna koondistes ja maakonna võistlustel. Maakonnas on veel parimate hulgas Tiit Juulik (lauatennis), Laura Maimjärvi (kiiking), noored purjetajad (Kristo Õunap, Hardo Niit).

Õppeaasta jooksul osalesid meie lapsed 30 võistlusel – 35 poissi 21-1 ja 25 tüdrukut 9-1. Kõige enam esindasid kooli Tiit Juulik, Kristo Salumaa, Kaarel Mai, Allar Paju, Marek Raud, Sander Viira, Sander Laht ja Peeter-Jaak Ait. Tüdrukutest Liisi Salong, Teele Viira, Katri Hoogand, Annika Kask jt. Äramärkimist väärib ka mitmekülgsus ja maakoolide hulgas pallimängudes esimeste seas olemine (poisid jalgpall 1. ja 3. koht, korvpall 4., võrkpall 2.). Lisaks neile on sisukust üles näidanud ka nooremad pallimängijad - korvpallis (1 ja 2 koht) ning jalgpallis (2 kuni 4 kohad). Võistlushooajale panid väärilise punkti kooli sportlased Kihelkonnal, kui koju toodi maakoolide kergejõustiku mitmevõistluse III koht. Võistkonda kuulusid Teele Viira, Liisi Salong, Katri Hoogand ja Annika Kask, Tiit Juulik, Kristo Salumaa, Allar Paju ja Reedik Lindau. Individuaalselt jõudsid õppeaastal maakonnas erinevatel võistlustel esimese kolme hulka järgmised õpilased: Anna ja Mihkel Talvi, Kaarel Mai, Tiit Juulik, Kaisa Tamm, Allar Paju, Liisi Salong.

Treeningtööst

Treeningtunde toimus erinevatel vanustel 28 - 34 korda ja iga grupi kolm edukamat osalejat olid Kristo Salumaa, Peeter-Jaak Ait, Sander Viira, Mihkel Lindau, Marek Raud, Talis Armuand, Sander Leušov, Kristjan Ninn, Hardo Niit, Katri Hoogand, Triin Juulik, Liisi Salong, Kätriin Tamm, Susanna Juulik, Margit Paju ja Signe Lonks. Kokku osales treeningtöös väga aktiivselt 54 õpilast ja neile lisandub veel paarkümmend vähem aktiivset huvilist.

Edetabelitest

Ka oma klassi edetabelid said massiliselt uuendusi. Esimese kolme hulka surusid end 11 tütarlast 15 alal ja 10 poissi 20 alal. Mitmel alal ja mitmel korral suutsid seda teha tüdrukutest Teele Viira ja Kaisa Tamm (4 alal) ning poistest Allar Paju, Tiit Juulik, Kristo Salumaa, Sander Viira ja Kaarel Mai (koguni 5 korral). Lisaks neile on kõikides klassides täiendusi tagumistele kohtadele ligi 30 õpilase poolt. Saavutus ja koht edetabelis (pean jooksvalt juba 1980. aastast alates) on taseme näitajaks ja sageli ka võimaluseks emast-isast möödumiseks.

Ka ise võistluste korraldajad

Nagu möödunud nii ka sel õppeaastal viis kool läbi maakoolide poiste ja tüdrukute võrkpallivõistlused, Eesti Koolispordi Liidu jalgpalli alagrupi kevadel ning "Mesuca" jalgpalliturniiri sügisel (osales 170 last). Võrkpallivõistlus on maakoolide hulgas kujunenud väga oodatud sündmuseks. Eduka jalgpallitöö tunnustuseks kinkis Eesti Jalgpalli Liidu juhatus koolile 10 "Adidas" jalgpalli. Oma viimasel koolipäeval andsid 9. klassi spordipoisid need sümbolise üle noorematele palluritele.

Oli tõesti kordaläinud ja saavutusterohke spordiaasta.

Urve Vakker.

Lõpuklass 2004

1995. aasta sügisel koolitulnute üheksa aastat Lümanda Põhikoolis on nüüdseks teguderohkelt möödunud. Koos on läbi elatud nii mõndagi – värisetud suurte kontrolltööde ees ja rõõmu tuntud kordaminekute üle. Klass on väga kokkuhoidev, kuigi klassikollektiivis on olnud palju muutusi. Paljud on juurde tulnud ja osad ka ära läinud.

Peale 2. klassi lahkusid Tuuli Maastik ja Lilian Himmist, kes kolisid mandrile elama. Krõõt Laesson, Vootele Rõtov ja Karl-Meelis Tuisk lahkusid peale 4. klassi. Soome Vabariiki asus elama ja õppima Katrin Kilk, kes lõpetas koos meiega 7. klassi. Juurde tulid meie klassi 5. klassis Triinu, Keidi, Peeter-Jaak, Ave, Kaur, Kristiina, Kaia ja 8. klassis Kristjan.

Üheskoos on olnud nii rõõme kui muresid. Tavaliselt ikka rõõme rohkem, aga mõned muredki, kuid needki said ühiselt lahendatud. Olime tugev ja rõõmsameelne klass, kes on saavutanud nii mõndagi.

Meie seas on väga häid lauljaid, taidlejaid, etlejaid, biolooge, aga peamine on olnud sport. Sport on meie klassis üks lemmik ajaveetmisvormidest. Ka pärast viimast koolikella tutinädala lõpus läksime Kristo juurde, et seal enne lõpueksameid aeg maha võtta ja sportlikult aega veeta. Spordiklassina oli loomulikult palju sportlikke mängu – mängisime jalgpalli ja võrkpalli, koroonat, pidasime klassi "meistrivõistlusi" veesõjas. Kui kõht tühjaks läks, grillisime vorstikesi ja sõime maitsvat torti, mille 8. klass meile kaasa andis. Aitäh neile üllatuse eest!

Selle äärmiselt toreda pärastlõuna eest täname Kristo ema Sirje Salumaad, kes oli nii lahke ja meid oma õue möllama lubas.

Kõiki õpetajaid ja toetajaid tänavad lõpetajad:

Kadri Aedmäe	Kaur Kokk	Keidi Kärner	Allar Paju	Karen Silts
Peeter-Jaak Ait	Kertu Kuivjõgi	Triinu Larjonov	Mirjam Rand	Piret Tarkin
Tiit Juulik	Ave Kärner	Laura Maimjärvi	Kristjan Roost	Kristiina Valge
Annika Kaal	Kaia Kärner	Randar Mulin	Kristo Salumaa	Teele Viira

Meie lõpuaktus toimub 17. juunil kell 15.00 Lümanda kultuurimajas. Kõik on teretulnud!

Lõpetajad

KAS (kui palju) MINUST JA SINUST SÕLTUB, MILLINE ON KÜLA HOMME

Lugupeetud Saare maakonna külad!

ORISSAARE VALLAVALITSUS ja SAAREMAA KODUKANT kutsuvad Teid, **Saare maakonna külad**,

17. juulil 2004. a. Orissaare valda Maasilinna, et arutada külade foorumil, mida saame MINA ja SINA, me kõik koos ära teha selleks, et meie külas otsustaksime **meie ise**, milline meie küla on homme.

Saaremaa külad on juba kahel korral suvisel ajal kokku saanud: 20. septembril 2002 Kuressaare linnas põhimõttel KÜLA TULEB LINNA.

Oli päris kena tulek ja kõik võisid näha, kes vähegi soovis seda, kui palju põnevat meil maal toodetakse. Terve kultuurikeskus elas. Uudistajaid oli palju ning kõik võisid veenduda selles, et küla elab ning tegutseb, veel ei ole hilja külas ettevõtlust toetada. 26. - 27. juulil 2003 kohtusime Saklas, et AUSTADA KOHALIKKU TOITU, VANAVANEMATE PÄRANDIT MINEVIKUST TÄNAPÄEVA.

Jälle, vaatamata maakonnas toimuvale nii mitmele teisele üritusele, olid kohal tublid toiduvalmistajad ning ka ametnikud, riigikogulased ja külade rahvas. Õhtu lõppes suure lõkke ääres.

Tänavu kohtume 17. juulil Maasilinnas, et pidada nõu, **kui palju siis külainimene on täna otsustaja**, kui suurt vastutust ta suudab kanda, et meie esivanemate kultuuripärandit edasi anda järeltulevatele põlvedele.

On olnud heameel, et iga kord, kui külad on kokku saanud, on

külainimestel alati kaasas olnud midagi päevakohast. Ka seekord loodavad korraldajad külade aktiivsusele ning meie poolt oleks palve seekord tulla KÜLARAHVVAL välja oma küla tutvustusega nii sõnas kui pildis. Paljudel on juba täna olemas mahukad uuringud ning neid jõuab veel täiendada või ka alustada, sest küla arengukavad tahavad tegemist ja neis on osa ka küla ajalool, millest võib välja kasvada alus praeguseks tegevuseks.

Küla ajalugu, seal elanud inimesed, paikkonnaga seotud lood, küla tulevik, ettevõtluse baas – kõik see pakub ka teistele huvi. Räägime siis omavahel: paneme osadest kokku terviku, toetame üksteist koostöös ettevõtluse arendamisel.

17. juuli, Saaremaa külade päeva esimene pool kulubki selleks, et algul neljas grupis: Kirde-, Kagu-, Edela- ja Loode-Saaremaa külad eraldi ja seejärel üheskoos läbi arutaksid, mis ühes või teises piirkonnas hästi tehtud, mida saaks veel ära teha, et külas iga inimene tunneks end asjalisena, otsustajana. **Millised on valupunktid?**

Päeva teisel poolel, foorumil, arutame ühiselt, mida edasi teha, et küla oleks jätkusuutlik ning turvaline külade elanikele ja nende külastajatele. Mida saab omalt poolt valitsus teha nii regionaalpoliitika kui ka keskkonna vallas, et ettevõtlus külas areneks ning meie küla arengu võimalused muutuksid reaalsuseks.

Leime üheskoos vastuse küsimusele.

KAS JA KUI PALJU MINUST JA SINUST SÕLTUB, MILLINE ON KÜLA HOMME?

Päeva jooksul on võimalik tutvuda külasid tutvustava näitusega Kohtumiseni 17. juulil 2004 Maasilinnas

Lasteaiast

Sel õppeaastal töötas lasteaed kahe rühmaga. Kevadeks saime nimekirja 37 last. Lasteaias on toimunud palju huvitavaid üritusi. Tore oli jõulupidu. Sõbrapäeval käis külas õpetaja Erna Niit oma klassiga. Vanavanemate päeval tulid vanaemad- isad tänama, et neid on mees peetud. Kevadpühade teisel pühapäeval tegime värviliste munade näituse ja munakoksimise võistluse. Pidasime kübarapidu. Külas käisid politseinikud. Lapsed said proovida selga kuulivesti ja käes hoida päris püstolit. Politseinikud rääkisid lastele, et tuleb vanemate ja kasvatajate sõna kuulata. Külastasime ka tuletõrjearaazi, kus nägime päästeameti varustust. Huvitav oli vaadata, kuidas tuletõrjeauto vett pritsis.

Aprillis külastas meie lasteaeda riikliku järelevalve järelkontroll. Eelmisel aastal tehtud ettekirjutused ja ettepanekud olid täidetud või täitmisel. Puudusi meie töös ei leitud. Maikuu on lasteaias spordi ja matkade aeg. Sprodiapäeval jooksime ja viskasime palli. Edmondi pall lendas kõige kaugemale. Jooksma on enamus lapsi tublid, raskusi oli I koha selgitamisega. Nooremad osavõtjad olid Iris 2-aastane ja Alex 3-aastane. Tublimad said diplomid ja medalid, kommi jätkus kõigile.

Vanem rühm käis matkal Kipil. Läksime läbi Varpe küla Andra ja Karli koju. Seal panime seljakotid maha ja liikusime edasi August Mälgu sünnikoju. Tagasi jõudes ootas isa Andi meid grillitud vorstidega, ema Kaja ja vanaema Asta olid ametis vahvlite küpsetamisega. Vahvlid olid võilillekollased ja väga maitsvad. Suur tänu lahke vastuvõtu eest!

Noorem rühm käis samuti Kipil, koos vanematega. (Sel aastal käib Kipilt kaheksa last lasteaias). Algul mängiti kiigeplatsil ja õpetaja Saima rääkis lastevanematele möödunud õppeaasta tegemistest. Edasi mindi Diane ja Davidi koju mängima ja piknikku pidama. Lõunauinakule tuldi lasteaeda. Aitäh pererahvale, kes alati abistab ja tunneb huvi meie tegemiste vastu!

28. mail pidasime lõpupidu. Lasteaia lõpetasid Edmond Salong, Meeri Mihkelson, Andra Kuivjõgi, Kätlin Kask ja Martin Õunap.

Iga laps sai tunnistuse omandatud oskuste ja teadmiste kohta ning väikese kingituse. Lapsi olid tulnud õnnitlema vallavanem Jaanus Reede, asevallavanem Aksel Penu, kes luges lastele omatehtud luuletuse ja kinkis kuldmedali lasteaias ülikooli lõpetamise puhul. Õpetaja Külli Lindau oli selgeks saanud kõikide koolitulevate laste nimed. Iga laps sai temalt lillekimbu ja õpetaja teatas, et sügisest tuleb lastel hakata õppima koos teise klassi lastega.

Kohe algavad suvepuhkused. Lasteaed töötab terve juunikuu. 1. juulist kuni 31. juulini oleme kollktiivpuhkusel. Tööd alustame 2. augustil.

Aitäh kõigile, kes on aidanud lasteaias toimida! Meeldivat ja kosutavat suve kõigile!

Maire Murekas
juhataja

Kevadised tegemised Taritu kandis

tuul ja peale mõnetunnist tööd oli ilus tulemus silmaga näha. Kevad on näidanud oma tavapärasest pirtsakust. Tööd ja 17. juulil toimub rannas Kotlandi ja Koki küla III kokkutulek. tegemisi on küllaga kõigi kodudes. Siiski on inimesed Korralduskomitee on juba mitmeid kordi koos käinud ja kava nõus oma kallist aega kulutama ka ühiste asjade ajamiseks töötab tulla huvitav. Juba on teada, et kokkutulekul osalevad ka – olgu siis tegemist seltside või rahvamaja ettevõtmistega. sõbrad Gotlandi saarelt. Nende delegatsioon on 16 inimest. Alljärgnevalt kirjutan mõnest suuremast sündmusest. 23. aprillil esines Taritu segakoor Leisi vallas koolja-mägedel, Taritu segakoor (juhendajad Reet Laht ja Endel Prei) jakus tähistati kontsertetendusega saarlaste ja orduvägede segarühm Lender (juhendaja Aili Salong) on need vahelise lahingu 660. aastapäeva. Tõrvikute valgel lauldi koos õnnelikud kollektiivid, kes peale suhteliselt tiheda Karja segakoori, SÜM-i ja rahvusraamatukogu naiskooriga. ülevaatuste sõela läbimist pääsesid Tallinna suurele peole. 1. mai oli päev, mil ka meie metsad said puude poolest Segakoor (21 lauljat) läheb peole Lääne-Saaremaarikkamaks. Üldlaulu- ja tantsupeol osalevate lauljate, tantsijate ühendatud segakoori koosseisus. See suur ja hästikõlav ja nende perede poolt istutati Jürise metsa 500 kuusetaimet. koor sai oma esinemisriistad suurel kevade tervitamisestutuskohal tähistati vastava viidaga. kontsertturneel 20. märtsil. Vahetult enne Tallinna sõitu on sel kevadel algatati Taritu piirkonna külade arengukava ees ootamas üks esinemine, millest valmibkoostamine. Laiali saadeti küsitluslehed ja vastustest selgus dokumentaalfilm. Selles saklaste poolt tehtavas filmi mõndagi, mis teeb inimestele muret, mis rõõmu. Sügise poole esineb ka Taritu segarühm. Oleme uhked selle üle, et läheb töö jälle edasi. ühena vähestest Saaremaa segarühmadest on meil kaheksa Taritu koolimajas käib praegu remont. Noorenduskuuri teevad tantsupaari. läbi WC-d ja duširuumid. Remonti rahastab täielikult Lümanda Taritu Arenguseltsi eestvedamisel toimus 17. aprillil vald. Üsna pea algavad renoveerimistööd ka spordiväljakul – talgupäev Taritu rahvamaja juures. Kohal oli suuremaid jakorastatakse võrkpalliplats ja raha selleks tuleb võrdset väiksemad, mehi ja naisi – kokku 20 ringis. Kes riisus, Lümanda vallalt ja Eesti Olümpiakomiteelt. kes saagis võsa, kes lõhkus vana kuuri. Plaanitud tööd said Kiire kevad on lõppemas ja toimekas suvi tulekul. Taritu kandi lõunaks tehtud ja enne kojuminekut maitses talgusupp eritisuurim rikkus on tema toredad inimesed. Tänu teile ning hästi. Kohe järgmisel päeval ootas Kotlandi-Kokinäeme ikka ja jälle! Aili Salong

kodukultuuriselts Kadakas talgulisi koristama Pihla randa.

Töötajaid ei hirmutanud tugev

KULTUURITEATED**Juuni**

13. juuni – kell 11.00 toimuvad Lümanda spordiväljakul **valla meistrivõistlused**. Vanuseklassid: P / T (kuni 12 a.); M/N; MV/NV. Alad: 60m; kaugushüpe; kuulitõuge; 600m T, N, NV; 1000m P, M, MV; pallivise P, T

Juuli

12.-13. juuli – Taritu koolimajas **laager** Taritu kandi koolilastele
17. juuli – **Kotlandi ja Koki küla III kokkutulek** Pihla rannas
18. juuli – **Taritu 43. laulupidu** Taritu koolimaja õues. Esinejad on Taritust, Lümandast, Salmelt, Kärlalt, Karjast, Leisist, Kuressaarest. Tantsuks mängib ansambel Briis
31. juuli – **20. Viidumäe mängud** Lümandas

August

22. august – **Taritu 11. perespordipäev** Taritu kooli spordiväljakutel
28. august – **muinastuled** Pihla rannas

Jaanitule tegemist on peetud maagiliseks toiminguks – tuli ja suits kaitsesid inimesi kõige kurja eest, jaanitule leek või soojus oli tervistava toimega. Juba jaanikule tulles pidi iga inimene kas või oksrao tulle viskama. Vanasti läksid kõik, kes vähegi suutsid, jaanitulele.

Ootame kõiki Lümanda jaaniõhtule kolmapäeval, 23. juunil kell 21.00.

Esinemisrõõmu pakuvad tantsurühmad “Kabujalake”, “Rukkilill” ja “Mõnusad”. Jalakeerutamise eest hoolitsevad Jüri ja Ursula. Üheskoos viime läbi paar huvitavat võistlust, kus võitjaid ootamas igati soliidset auhinnad.

Tule koos kaaslase ja hea tujuga osa saama jaanitule soojusest ning aktiivselt kaasa lööma kõiges Sulle pakutavas.

TEATED

- Juulikuus on Lümanda raamatukogu avatud ainult kolmapäeviti, s. o. 7., 14., 21. ja 28. juulil kella 10.00 – 13.00 ja Taritu raamatukogu avatud ainult teisipäeviti, s. o. 6., 13., 20. ja 27. juulil kella 10.00 – 12.00
- Kätte on jõudnud järjekordne Kaunis Kodu konkursi aeg. Selleks, et seda veelgi edukamalt läbi viia, olge palun aktiivsed ja esitage kauneid maakodusid, suvilaid, ettevõtteid, korterelamuid, tootmishooneid, allasutusi ja ka parim küla. Kaunis Kodu komisjonil on siis kergem ülevaatus läbi viia. Teatage oma ettepanek keskkonnaspetsialist Lea Isupile 11. juuniks k.a.

OST

* Ostame kunsti (õlimaaliid, graafika, joonistused). Hinnad soodsad, tasumine kohe, sularahas. GSM 52 67 907 Meelis

ootan kõigi ostu-, müügi- või vahetussoove kas telefonil 45 76 342 (Heilika), faksil 45 76 372 või e-posti aadressil heilika.lymanda@saare.info

Õnnitleme juubilare !

Juuni

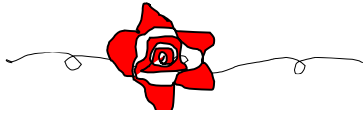
SALME IRS	85	Leedri küla
HILDA ARMUAND	82	Atla küla
JAANUS REEDE	60	Koimla küla

Juuli

MARIE SALONG	87	Koimla küla
MEETA AIT	81	Riksu küla
MEIDA-AMANDA TRIIPAN	80	Leedri küla
MAIMU KAPP	75	Varpe küla
OSVALD-VALDUR TOOP	70	Leedri küla

August

AUGUST PAJU	95	Austla küla
ALBERT KIIL	82	Taritu küla
HELMER VARATU	75	Koimla küla
VALDA LAUGE	75	Lümanda

26. ja 27. juunil

ATLA KÜLA II KOKKUTULEK

26 juuni

kell 10.00 Rannamäel KÜLAKONVERENTS KÜLA
MINEVIKUST JA OLEVIKUST
kell 15.00 sõna võtavad: Arvo Kullapere, Urmas Arumäe
KOKKUTULEKU PIDULIK AVAMINE
Esinevad Lümanda k/m taidlejad ja Atla küla esinejad
SIMMAN

Tantsuks mängib ühemehebänd LEO
Üllatusesinejad Mustjalast
Töötab OÜ Raaret kohvik

27. juuni

kell 11.00 Kihelkonna kirikus KONTSEERT-
JUMALATEENISTUS toimub koos RISTIMIS-
ja LEERIPÜHAGA. Lahkunute mälestamise
soovid edastada kirikuõpetajale.

Osavõtumaks: 50 kr kanda MTÜ Atla Küla Selts arvele nr
221023230089 või maksta kohapeal.

Alla 16-a tasuta. Lisainfo: 5278417, 53981973

NB! Eeriksaare rahvas – asuge kampa, olete oodatud !!!

29. aprill 2004. a. VOLIKOGUS:

1. Valla arengukava muudatuste kinnitamine
2. Volikogu ettepanek maavanemale vabade põllumajandusmaade kasutusvaldusse andmiseks
3. Koimla-Koki maakorralduskava muutmine (Sirje Kloren, Lembit Anger, Laine Kask avaldused)
4. Atla ranna tee munitsipaalomandisse jätmise
5. Detailplaneeringu algatamine Atla külas Sääre maaüksusel
6. Toimetulekutoetuse määramisel alalise eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine Lümanda vallas
7. Euroopa Parlamendi valimisteks valimisjaoskonnakomisjoni koosseisu nimetamine
8. Esindajate nimetamine Saaremaa omavalitsuste ühinemisläbirääkimistele
9. Seisukoht Roopa tuuliku paigaldamiseks (Oleg Sõnajalg avaldus)
10. Seisukoht endise vallamajahoone müügiks
11. Karujärve Tervisespordi Keskusest
12. Lümanda ja Koimla külade veeprojektist
13. Karala küla Kase kinnistu katastriüksuse sihtotstarbe määramine

Kotlandi ja Koki külade endised ja praegused elanikud!

Saame kokku selle suve
17. juulil kell 11.00
Pihla rannas
külade III kokkutulekul.

Osamaks 50 krooni, lastele kuni
16 aastat (k. a.) 25 krooni,
eelkooliealistele lastele tasuta.
Raha kanda Kotlandi-Koki KKS
Kadakas arvele nr 221017415771
märksõna "kokkutulek".

Registreerimine 10. juulini telefonidel
52 53 719 Ülle või 52 64 499 Aili

MÄLESTAME LAHKUNUID

Salme Gurinovitša	1927 – 2004
Hella Paju	1910 – 2004
Markus Mikomägi	1979 – 2004
Sinaida Kazantseva	1919 – 2004
Andu Tarkin	1951 – 2004

Toimetaja Heilika Reinart, tel 45 76 342
heilika.lymanda@saare.info
keeletoimetaja Liia Raun
kodulehekülg:

<http://lymanda.saare.info>

Trükk: Saarte Trükikoda, trükiarv 350

